

личните институции за предоставяне на административни и социални услуги изразиха полезни становища и дадоха конкретни препоръки за подобряване на ежедневноста им дейност с имигранти от трети страни.

ЛИТЕРАТУРА

1. Съйкова Ив., Б. Чакалов, Методология и методика на социологическите изследвания, Наука и изкуство, С., 1977.
2. Съйкова Ив., А.Стойкова, Св. Съйкова, Статистическо изследване на зависимости, УИ Стопанство, 2002.
3. Freedman D., R. Pisani, R. Purves, Statistics, W.W. Norton & Company, N.Y. 1988.
4. Jean M. Converse, Stanley Presser, 1986, Survey Questions: Handcrafting the Standardized Questionnaire (Quantitative Application in the Social Sciences), Sage Publications, Inc.
5. Leslie Kish, 1995, Survey Sampling (Wiley Classics Library), Wiley Interscience.
6. Robert M. Groves, Floyd J. Fowler Jr., Mick P. Couper, James M. Lepkowski, Eleanor Singer, Roger Tourangeau, 2004, Survey Methodology (Wiley Series in Survey Methodology).

STATISTICAL ANALYSIS OF THE STATE, PROBLEMS AND NECESSARY CHANGES IN THE ADMINISTRATIVE SERVICING OF IMMIGRANTS IN BULGARIA

Vesselka Pavlova

Summary

In the framework of the project BG EIF 2007/01.01 "State and trends of the immigration and politics for integration of immigrants in Bulgaria" a specialized survey was carried out. It was realized in November 2009 among the administrators engaged in this special kind of activities. According to the recommendations of the Ministry of labor and social policy the survey took place in municipalities with high concentration of immigrants: Sofia, Kurdjali, Haskovo, Dimitrograd, Plovdiv, Smolian, Stara Zagora, Pazardjik, Pernik, Gotze Delchev, Blagoevgrad and Shumen.

The aims of the article are to introduce the method of sampling and to present the main results of the investigation.

СОЦИАЛЕН СТАТУС НА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Михаела Мишева

С имиграцията са свързани множество стереотипи, битувачи както в българското общество така и в много европейски страни. Често образът на имигранта се рисува от медиите чрез картини на бедни бежанци, бездомници от покрайнините на големите градове, безработни, редящи се на опашка за социални помощи. В съзнанието на общество като българското, с не дълга история на контакти с имигранти, знанието за тази група се формира

главно от образите, пренасяни от западните медии. Разбира се, ние българите имаме дълга история на межкултурни и междуетнически взаимоотношения, които обаче се проблематизират днес от модерността, глобализацията на работната сила и интензифицирането на миграционните процеси. Особено след приемането на страната ни в Европейския съюз тя започна да придобива характеристиките не само на изпращаща страна („новата“, огромна вълна българска имиграция след 1989 г.), но и на приемаща в аспекта на миграционните потоци. С малък процент, но стабилно се увеличава броят на хората, избрали страната ни за цел в миграцията си. Държавите от ЕС с многогодишен опит в имиграционните проблеми, т.е. проблемите, свързани с приемането на чужденци¹ са разработили последващите от това законодателство и инструментариум за събиране на данни. Въпреки дългогодишния контакт с имигранти негативните стереотипи, свързани с тази група, са факт и в Европа. Имигрант най-често се свързва с ниска квалификация, нелегално пребиваване и проблеми с властите. „Полският водопроводчик“ е стереотип в съзнанието на много французи за евтина работна ръка, идваща масово от Източна Европа.

В началото на 2007 г. България се присъедини към престижния изследователски проект на Европейската комисия и Европейската научна фондация — Европейско социално изследване (European Social Survey — ESS). В рамките на този проект, чиято цел е да следи динамиката на европейските ценности и нагласи в международен план, е заложен и специален блок за количествено измерване на отношението към имигрантите в над 30 страни. В рамките и по методическите стандарти на ESS, в края на 2006 и началото на 2007 г. в България са изследвани 1400 души над 16 години, подбрани с национална представителна извадка от 200 гнезда от цялата страна. В изследването могат да се определят две основни разграничения на възприемането на имигрантите в България: отношението към имигранти с българска етническа идентичност и към имигранти с не-българска идентичност. Както показаха данните, отношението към имигранти с българска етническа идентичност и самосъзнание — т.е. „от същата етническа група като повечето хора в България“, каквито са българите, е сравнително най-благоприятно. За разлика от тази група отношението към имигрантите с небългарска идентичност е по-негативно и диференцирано според възрастта, образованието и статуса на пазара на труда (табл. 1).

С повишаването на благосъстоянието, образованието и с приближаването към големите градове, толерантността расте, но все пак повечето респонденти клонят към ограничителни мерки относно наплива от чужденци към страната.

Кои са все пак днес хората, избрали страната ни за свой втори дом? Към какви социално-икономически и демографски групи всъщност регистрираме подобно отношение?

През последните години има много малко изследвания, които имат за цел да установят социално-икономическите характеристики на имигрантите в България. Информацията за броя и проблемите на легалните имигранти у нас също все още е частична и недостатъчна. При уточняването на количествените параметри на новите имигранти (приетите в страната след 2007 г.) се ползва информация от специализираните държавни институции — НСИ, Агенция за бежанците, МВР и др. Отделно стои проблемът за липсата на специализирана статистика и проучвания на нелегалната имиграция — разликата от 55 000 до

---

¹ Тук следва да се уточни, че за всяка държава членка на ЕС имигранти са именно гражданите на страни, нечленуващи в ЕС